

Bruselj, 24. april 2025
(OR. en)

7947/25

JEUN 50
DISINFO 28
AUDIO 22
JAI 492

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Dezinformacije, manipulacije in grožnje v kibernetnem prostoru in njihov vpliv na življenje mladih – <i>orientacijska razprava</i>

V prilogi vam pošiljamo usmerjevalni dopis predsedstva o navedeni zadevi za orientacijsko razpravo Sveta (izobraževanje, mladina, kultura in šport) 12. maja 2025.

„Dezinformacije, manipulacije in grožnje v kibernetnem prostoru in njihov vpliv na življenje mladih“

Digitalna preobrazba družbe prinaša priložnosti, pa tudi izzive za mlade. Zaradi digitalnih tehnologij se po vsej Evropi spreminjajo komuniciranje, izobraževanje, dostop do informacij in državljansko udejstvovanje.

Ta napredek spodbuja učenje, svetovno povezanost in participacijo na različnih področjih življenja, vendar prinaša tudi precejšnja tveganja – zlasti v obliki dezinformacij, manipulacij z informacijami in spletnih groženj.

Dezinformiranje, tj. namerno širjenje lažnih ali zavajajočih vsebin, je postalo vseprevladujoče, k čemur pomembno prispevajo spletne platforme. Algoritmi, ki naj bi čim bolj pritegnili uporabnike, senzacionalnim vsebinam pogosto dajejo prednost pred točnostjo ter tako spodbujajo okolje, v katerem se hitro širi lažen in škodljiv diskurz.

Te izzive še povečujejo taktike manipuliranja, kot so algoritmično ciljanje in odmevne komore, skupaj s tveganji zlorabe tehnologij umetne inteligence. Mladi se pogosto srečujejo z vsebinami, ki utrjujejo njihova prepričanja in predsodke ter posledično omejujejo njihovo dovzetnost za različne nazore. Ta digitalna razdrobljenost spodbuja polarizacijo in manjša družbeno zaupanje, zaradi česar je sprejemanje informiranih odločitev težje.

Zaradi tega trenda se zmanjšuje zaupanje v demokratične institucije in mladi težko prepoznavajo verodostojne vire ter zmanipulirane in lažne vsebine. Posledice so lahko hude in lahko vplivajo na dojemanje pomembnih vprašanj, kot so volitve, podnebne spremembe in javno zdravje, ter lahko vodijo do prenehanja udejstvovanja ali spletne radikalizacije.

Poleg dezinformacij se mladi soočajo tudi z vedno večjim tveganjem kibernetškega ustrahovanja, sovražnega govora in spletne radikalizacije. Anonimnost na spletu omogoča lažje ustrahovanje in manipuliranje z minimalno odgovornostjo. Te grožnje močno vplivajo na duševno zdravje in prispevajo k anksioznosti, depresiji, v izjemnih primerih pa tudi k samopoškodbenemu vedenju.

Digitalna izključenost še povečuje izpostavljenost spletnim grožnjam. Zagotavljanje enakega dostopa do visokokakovostnih in dobro informiranih digitalnih virov je bistveno, še posebej za mlade iz prikrajšanih okolij. Zavezanost EU inkluziji in enakosti je treba razširiti na pobude za digitalno pismenost, tako da bo zagotovljeno, da se bodo vsi mladi varno znašli v spletnem okolju ter da bodo sposobni kritičnega mišljenja, da bodo njihove izbire na spletu informirane.

Za okrepitev demokratičnih institucij in vzgajanje informirane mladine je nujno usklajeno ukrepanje na ravni držav članic in na ravni EU. Pobude, kot so akcijski načrt za digitalno izobraževanje (2021–2027), prihodnji načrt za prihodnost digitalnega izobraževanja in spretnosti do leta 2030, strategija EU za Unijo pripravljenosti, prihodnji evropski ščit za demokracijo in akcijski načrt EU proti kibernetškemu ustrahovanju, so bistvene za spoprijemanje s temi izzivi.

Vendar so potrebni nadaljnji ukrepi za:

- usposobitev mladih za kritično mišljenje ter njihovo digitalno in medijsko opismenjevanje;
- spodbujanje participacije mladih pri oblikovanju nacionalnih politik in politik EU proti manipuliranju z informacijami na spletu;
- razvoj zanesljivih instrumentov na ravni EU za povečanje odpornosti mladih proti dezinformacijam.

Ministri in ministrice naj glede na navedeno razmislijo o naslednjih vprašanjih za usmerjanje razprave. Prosim, da so prispevki omejeni na največ tri minute.

1. *Kako lahko države članice bolje zagotovijo, da bodo imeli mladi digitalne spretnosti, da bodo sposobni kritičnega mišljenja in da bodo medijsko pismeni, tako da bodo lahko ocenili digitalne vsebine in razvili odpornost proti dezinformacijam in manipulacijam v digitalnem okolju?*
2. *S katerimi instrumenti in ukrepi na ravni EU bi lahko okrepili odpornost mladih proti spletnim dezinformacijam in manipulacijam, spodbujali pozitivno in odgovorno uporabo digitalnih orodij ter mlade bolje pripravili za informirano in dejavno demokratično participacijo v digitalni dobi?*